

Praha 6. 11. 2024

SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ: Jsme tu pro vás už 100 let

Letos slavíme sto let od chvíle, kdy se v naší republice zformoval systém sociálního pojištění, který poskytuje občanům podporu v nemoci, při invaliditě i ve stáří. Historie českého sociálního zabezpečení začala 30. října 1924 přijetím zákona č. 221/1924 Sb., který sjednotil pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří pod nově vzniklou Ústřední sociální pojišťovnu. Blíží informace se dozvíte na samostatné [microsite \(www.vyroci.cssz.cz\)](http://www.vyroci.cssz.cz), kterou ČSSZ ve spolupráci s MPSV k této příležitosti připravila.

Vznik sociálního pojištění

První československý zákon o sociálním pojištění vešel v platnost 1. července 1926, čímž Československo vstoupilo mezi světovou špičku v sociální politice. Mnoho odborníků tehdy položilo základy tzv. české sociální politické školy, která kladla důraz na odpovědnost každého člověka za svou budoucnost a ovlivnila tak evropské státy i celosvětové přístupy v sociální oblasti. Tento zákon zavedl dělnické pojištění lidí, kteří na území Československa vykonávali práce či služby na základě pracovního, služebního nebo učňovského poměru.

Ústřední sociální pojišťovna

S novým zákonem vznikl i nový veřejnoprávní orgán – Ústřední sociální pojišťovna (ÚSP), která spravovala invalidní a starobní pojištění a starala se také o nemocenské pojišťovny, jež fungovaly obdobně jako dnešní okresní správy. ÚSP získala v roce 1926 budovu v Křížové ulici na Smíchově. Tuto funkcionalistickou stavbu, dokončenou v letech 1936–1937, navrhl architekt František Albert Libra spolu s Jiřím Kanem. Budova je vybavena unikátní strojovou kartotékou, která je plně funkční dodnes. Ocelovou konstrukci s pojezdy dodaly Vítkovické železárny a samotnou registraturu strojírenská firma Ing. Otakara Podhajského z Hostivaře. Jejich zásluhou se tak budova stala technickým unikátem, který v omezené míře využíváme dodnes.

Věděli jste, že...?

- V té době byl věk pro odchod do starobního důchodu stanoven na 65 let.
- Důchod zahrnoval základní výměru 500 Kč ročně, přičemž výše procentní výměry se odvíjela od odvedeného pojistného.
- K důchodu pro invalidní a starobní důchodce patřil příplatek za nezaopatřené děti do 17 let, a to ve výši 1/10 vypočteného důchodu.
- Založen byl na rovnováze mezi příjmy a výdaji. Pojistné hradili zpravidla napůl zaměstnavatelé a zaměstnanci.

Putovní výstava

K tomuto významnému jubileu připravila ČSSZ ve spolupráci s MPSV rovněž výstavu, která bude v průběhu nadcházejícího roku putovat napříč republikou a přiblíží veřejnosti historické milníky i význam sociálního zabezpečení. Aktuálně je k vidění v klientském centru ČSSZ v Praze 5, v lednu pak zamíří na Okresní správu sociálního zabezpečení Zlín. Pravidelně aktualizovaný harmonogram a místa, kde bude výstava přístupná, naleznete na [microsite](http://www.vyroci.cssz.cz) k výročí. Přijďte si s námi připomenout sto let tradice sociálního pojištění!

Oddělení komunikace ČSSZ

Přihlaste se k odběru našeho newsletteru a získejte přehled o tom, co vás zajímá.

K odběru novinek se můžete přihlásit přímo na webu:

<https://www.cssz.cz/web/cz/odber-novinek> nebo naskenováním QR kódu:

